

МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра німецької та французької філології

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання кафедри

“28” серпня 2023 року № 1

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(НДПП 1.2.7а) Теорія основної іноземної мови (німецька)

спеціальність 035 Філологія

спеціалізація 035.043 германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

Факультет іноземних мов

2023 – 2024 рік

Робоча програма з «Теорії основної іноземної мови (німецька)» для студентів ОС «Бакалавр» 4 курсу, денної форми навчання, спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.043 германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька.

Розробник: доцент кафедри романо–германської філології Пирлік Н. В.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри романо–германської філології

Протокол № 1 від «28» серпня 2023 року

В. о. завідувача кафедри романо–германської філології

Таїсія ПОКЛАД

© МДУ, 2023 рік

© Пирлік Н. В., 2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціалізація, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: <u>0203 Гуманітарні науки,</u> Спеціалізація: <u>035.043 германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька,</u>	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність: <u>035 Філологія</u>	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		3-й	-й
Загальна кількість годин 90		Семестр	
		5-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 6	Освітній рівень: <u>Бакалавр</u>	Лекції	
		20 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		53 год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
		1 год.	
Вид контролю:			
залік			

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання - аудиторні заняття складають 57%

самостійнаа і індивідуальна роботи складають 43%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс входить до кола теоретичних лінгвістичних дисциплін, тому має важливе значення у теоретичній підготовці германістів та вивчається після проходження таких дисциплін як «Вступ до мовознавства» та «Практична фонетика німецької мови». Основною метою вивчення теоретичної фонетики є: надати студентам вміння, використовувати теоретичні знання з цього курсу при аналізі мовного матеріалу та навички самостійного філологічного дослідження.

Мета вивчення цього фаху пов'язана з наступними **завданнями**:

- забезпечити засвоєння студентами методів та положень теоретичної фонетики та мовознавства;
- сприяти розвитку у студентів вмінь та навичок при дослідженні конкретного фонетичного матеріалу;
- розвивати у студентів навички при визначенні системних зв'язків та взаємозалежності мовних одиниць у словнику;
- формувати у студентів наукову базу для роботи з емпіричним матеріалом у ході написання курсових та дипломних робіт;
- підвищувати професійний рівень студентів-філологів.

Реалізація викладених цілей і завдань навчального здійснюється на основі міцних міждисциплінарних зв'язків: знань, умінь і навичок, отриманих при вивченні предметів, які входять у навчальний план підготовки філологів-германістів (літературознавчий, лінгвістичний, суспільно-історичний цикли).

Основною формою при організації учбового процесу є лекції та семінарські заняття, а також передбачена самостійна робота студентів та індивідуальна робота з викладачем.

Курс «Теорія основної іноземної мови (німецька)» викладається на протязі V семестру та передбачає 20 лекційних та 16 семінарських годин.

Дисципліна «Теорія основної іноземної мови (німецька)» розвиває **компетенції**, закладені в рамках «Практичного курсу з німецької мови як першої іноземної». Компетенції, набуті при вивченні даної дисципліни, будуть надалі вдосконалюватися при вивченні інших варіативних загально професійних дисциплін (стилістика, історія мови, практикум з культури мовленнєвого спілкування, інтерпретація тексту, лексикологія.).

Підготовка студента до успішного виконання професійних функцій у відповідності з обраною спеціальністю передбачає розвиток загальної та комунікативної компетенцій стосовно до всіх видів комунікативної діяльності в різних сферах мовленнєвої комунікації. Лінгвістична компетентність полягає в знанні граматичних, лексичних і фонологічних закономірностей досліджуваної мови. Вивчення дисципліни «Теоретична фонетика» спрямовано на формування таких **компетенцій**:

– *міжмовна компетенція*: володіння усвідомлення себе як вторинної мовної особистості, володіння засобами здійснення комунікації та медіації на вивчаємих мовах, готовність до участі в діалозі культур; здатність успішно і комунікативно прийнятно здійснювати міжкультурну комунікацію;

– *загальнолінгвістична компетенція*: усвідомлення системно-структурної природи мови як соціального явища; володіння знаннями про сучасні концепції лінгвістичної науки, її терміносистемою і основними методами лінгвістичних досліджень; готовність до здійснення досліджень у різних галузях лінгвістичної науки; здатність до використання лінгвістичних знань, умінь, результатів лінгвістичних досліджень у своїй професійній діяльності.

РНП передбачає комплексну реалізацію у процесі вивчення іноземної мови сукупності цілей (практичної, освітньої, пізнавальної, розвиваючої, соціальної та соціокультурної), сутність яких узагальнено таким чином:

практична – формувати у студентів загальні та професійно орієнтовані комунікативні мовленнєві компетенції (лінгвістичну, соціолінгвістичну та прагматичну) для забезпечення їх надійним інструментом ефективного спілкування в сфері економіки;

освітня – розвивати загальні компетенції студентів (декларативні знання, вміння й навички, компетенцію існування та вміння вчитися) і сприяти розвитку здібностей до самооцінки та здатності до самостійного навчання, що дозволить студентам продовжувати навчання в академічному і професійному середовищі як під час навчання у ВНЗ, так і після отримання диплома про вищу освіту;

пізнавальна – залучати студентів до таких академічних видів діяльності, які активізують і далі розвивають увесь спектр їхніх пізнавальних здібностей;

розвивальна – допомагати студентам у формуванні загальних компетенцій з метою розвитку їх особистої мотивації (цінностей, ідеалів); зміцнювати впевненість студентів як користувачів мови, а також їх позитивне ставлення до вивчення мови;

соціальна – сприяти становленню критичного самоусвідомлення та вмінь спілкуватися і робити вагомий внесок у міжнародне економічне середовище, що постійно змінюється;

соціокультурна – досягати всебічного розуміння важливих і різнопланових міжнародних соціокультурних проблем для того, щоб діяти належним чином у культурному розмаїтті повсякденних, професійних та академічних ситуацій

Особливості організації аудиторної роботи – лекційні та семінарські заняття.

Лекційні заняття з теоретичної фонетики німецької мови спрямовані на:

- надання допомоги студентам в оволодінні теоретичними знаннями, що становлять зміст курсу;

- на формування у студентів цілісного уявлення про фонетичну сучасну німецьку мову;

- ознайомлення студентів з сучасним станом науки про особливості вимовної системи німецької мови;

- на формування у студентів потреби розширювати свій лінгвістичний кругозір, самостійно і творчо мислити, робити висновки.

Основна мета **семінарських занять** – звернути увагу студентів на проблемні питання курсу, перевірити розуміння матеріалу лекцій і рекомендованої літератури; розвинути навички аналізу конкретного мовного матеріалу і вміння пояснювати найбільш важливі і типові явища у фонетичному ладі сучасної німецької мови.

Індивідуальна робота студентів – полягає у складанні портфоліо: написанні конспектів до виучуваних тем, складанні тематичних словників-мінімумів, підготовці, написанні та виконанні творчих робіт, в тому числі творів, складанні граматичних таблиць, підготовці та написанні проміжних та стогових модульних контрольних робіт.

Самостійна робота студентів передбачає виконання домашніх вправ та завдань при підготовці до практичних занять; роботу у комп'ютерних класах (або вдома) з електронними носіями інформації, аудіо- та відеокасетами для формування правильної вимови, а також опрацювання виучуваного матеріалу, виконання лабораторних робіт.

Навчальна програма розрахована на студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційними програмами підготовки бакалавра.

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих навчальних закладах та узгоджена з примірною структурою змісту навчального курсу, рекомендованою Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS).

Відповідно до навчального плану навчання на другому курсі завершується складанням заліку з теоретичної фонетики німецької мови.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА ЯК ФАХ. СЕМАСІОЛОГІЯ

Тема 1. Предмет теоретичної фонетики. Її місце серед інших філологічних дисциплін

Тема 2. Німецькій вокалізм

Тема 3. Німецький консонантизм

Тема 4. Норма вимови

Тема 5. Інтоніяція у німецькій мові

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II ОДИНИЦІ ФОНЕТИКИ ТА МОВНИЙ АПАРАТ

Тема 1. Фонема

Тема 2. Звук

Тема 3. Слог

Тема 4. Наголос у слові

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретична фонетика як фах. Семасіологія												
Тема 1. Предмет теоретичної фонетики. Її місце серед інших філологічних дисциплін	8	4	2			2						
Тема 2. Німецький вокалізм	6	2	2			2						
Тема 3. Німецький консонантизм	6	2	2			2						
Тема 4. Норма вимови	6	2	2			2						
Тема 5. Інтоніяція у німецькій мові	8	4	2			2						
Разом за змістовим модулем 1	34	14	10			10						
Змістовий модуль 2. Одиниці фонетики та мовний апарат												
Тема 1. Фонема	6	1	2			3						
Тема 2. Звук	6	1	2			3						
Тема 3. Слог	5	1	1			3						
Тема 4. Наголос у слові	6	2	1			3						
Разом за змістовим модулем 2	22	5	6			12						
Усього годин												
Модуль 2												
ІНДЗ	6		-	-	6	-			-	-	-	
Усього годин	60	16	16		6	22						

5. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет теоретичної фонетики	3
2	Німецький вокалізм	2

3	Німецькій консонантизм	2
4	Норма вимови	2
5	Інтенація у німецькій мові	2
6	Фонема	1
7	Звук	1
8	Слог	1
9	Наголос у слові	2
Разом		16

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет теоретичної фонетики	2
2	Німецькій вокалізм	3
3	Німецькій консонантизм	2
4	Норма вимови	2
5	Інтенація у німецькій мові	2
6	Фонема	2
7	Звук	4
8	Слог	4
9	Наголос у слові	1
	Разом	22

7. Індивідуальні завдання

Підготувати реферат

8. Методи навчання

Лекції (оглядові, тематичні), семінари, робота з науково-дослідницькою та довідковою літературою, конспектування, читання.

9. Методи контролю

Поточне тестування; оцінка за ІНДЗ; залік

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Сума		
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2					ІНДЗ	залік	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9				
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		

64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

Навчальний план, робоча програма навчальної дисципліни, підручники і навчальні посібники, словники, методичні вказівки, схеми, таблиці, електронні носії інформації, персональні комп'ютери, Інтернет, контрольні та тестові завдання.

12. Рекомендована література

Базова

1. Вербицкая Т.Д. Немецкий без акцента. Коммуникативно-ориентированный вводный фонетический курс немецкого языка / Т. Д. Вербицкая. - М. Изд-во «Сириус», 1995.
2. Завьялова В. М., Ильина Л.В. Практический курс немецкого языка / В. М. Зав'ялова, Л. В. Ильина - М.: Че Ро, 2000. - 336 с.
3. Ураева Р.М., Кузнецова О.Ф. Справочник по фонетике и грамматике немецкого языка / Р. М. Ураева, О. Ф. Кузнецова. - М.: ВШ, 1985.
4. Duden K. Grosses Wörterbuch der deutschen Aussprache. - Leipzig, 1990.
5. Kosmin O.G., Sulemova G.A. Praktische Phonetik der deutschen Sprache. – М.: Просвещение, 1990. -224 с.
6. Lernziel Deutsch. Deutsch als Fremdsprache – Grundstufe – Wolfgang Hieber. Max Hueber Verlag, 1993.
7. Wängler H.H. Atlas deutscher Sprachlaute. - Berlin,1992.

Допоміжна

1. Стеріопало О.В. Теоретичні засади фонетики німецької мови / О. В. Стеріопало. – Вінниця: Нова книга, 2002. – 318 с.
2. Altmann H., Ziegenhain U. Phonetik, Phonologie und Graphemik fürs Examen. – Wiesbaden: Westdeutscher Verlag, 2002. – 174 S.
3. Hakkarainen H.J. Phonetik des Deutschen. – München: Fink Verlag, 2000. – 197 S.
4. Kosmin O., Bogomasowa T., Hizko L. Theoretische Phonetik der deutschen Sprache. – М. : Высшая школа, 1990. – 223 с.
5. Ramers K.H. Einführung in die Phonologie. - München: Fink Verlag, 1998. – 142 S.

13. Інформаційні ресурси

1. <http://www.multikulti.ru>
2. <http://www.de-online.ru/>
3. <http://www.deutschesprache.ru/>
4. <http://deutsch-uni.com.ru/>